

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1604

Insigne Martyrivm S. Gordii Militis, ex eo quod est, à S. Basilio magno, oratione Panegyrica conscriptum. Quod spontaneus subijt, anno Incarnati verbi 304. sub Galerio Maximiano, in Oriente solo post ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42667

martyr, quod tota mentis auiditate expecto. Tunc Præfes hanc in eum sententiam tulit. Petrum, inuictissimorum principum contemptorem, propter legem Dei sui cruci affigi præcipio. Sic venerabilis Christi athleta, foelici agone apud Aulonam ciuitatem, tertio Nonas Ianuarij, sub Maximiano Imperatore finem suum compleuit.

Crucl] affi-
gitur.

INSIGNE MARTYRIVM S. GORDII

Militis, ex eo quod est, à S. Basilio magno, oratione Panegyrica conscriptum. Quod spontaneus subiit, anno Incarnati verbi 304. sub Galerio Maximiano, in Oriente solo post Diocletianum regnante, anno eius Imperij 1.

Vide Cæs.
Baro. Tom.
2. Annal.

Sanctus Gordius ciuis Cæsariensis, egregia militiæ laude præcellens, cunctis inter ordines militibus præstantior habitus, centurionis dignitate eminuit. Cum autem impius, qui tunc imperitabat tyrannus, virus suæ feritatis in Christianum nomen effunderet, totaque vrbe, ne quis Christum adoraret, crudeli mortis proposito edito præconis tuba sanaret, & idola interim adoranda, lignea lapideaque hominū simulachra, pro vero numine colenda proponerentur, totaque ciuitas, rei nouitate attonita, tumultuaretur, & miserabili mulierū & puerorū eiulatu cōpleretur, infontesque Christiani indignis modis ad cædē raperentur, Pater filiū, filius patrē accusaret, frater aduersus fratrem insaniret, seru^o domino insultaret, adeoque diabolicis artibus hominum animi affectū teneretur, vt veluti in tenebris agentes, sese minime cognoscerent, generosus Centurio Gordius, ardētiss.

Galerius
Maximianus.

Dira persecutio
Christianorum.

Spontaneū
eligit exi-
lium.

tissime Christi amore inflammatus, nè inter vana idola cum magno periculis suæ periculo vitam duceret abiectio militiæ balteo spontè sibi exilium delegit: relictisque honoribus, relictis omnis generis facultatibus, seruis, propinquis, amicis, voluptatibus, & rebus alijs, quas cæteri magno studio parare solent, ad vasta deserta, & hominibus inuisa loca contendit: vbi sedula meditatione, quàm sit fallax & inanis vita humana, ac somnij phantasmatis æquiparanda intentus, in supernæ illius vocationis amorè mirabiliter exarsit: ac veluti fortis athleta sese ieiunijs, orationibus, studijs demum diuinæ eruditionis probè exercitatum & ad certamen instructum animaduertens, hunc maxime diem obseruauit, in quo frequens ciuitas, visendo equestri spectaculo erat intenta; quod hoc in loco ea tempestate in Martis, seu potius furentis bellorum dæmonis honorem celebrabatur, Populus omnis ex edito spectabat, nec vllus deerat; non Iudæus, non Gentilis, non item Christianorum multitudo, quæ negligenter vivebat, & cum vanitatis concilio commixta sedebat, non declinans conuentus malignantium, sed & ipsa tum equorum cursum, & aurigarum agilitatem spectabat. Plenum erat stadium, & omnis iam turba confederat, equestre certamen videre intenta.

Gordius
spontè in
certamen
prodit.
Rom. 10.

Tunc magnanimus ac fortis heros, per montis cliuum in theatrum properans, non populum horruit, non quàm hostilibus se manibus traderet pensitauit; sed corde intrepido & animo excelso in eminentiori theatri parte stans, ingenti voce exclamauit illud Apostoli: Ecce inuentus sum ab ijs qui me non querunt: his qui me non interrogabant, palàm apparui. Quibus sanè verbis
se in

se in eum venisse locum significavit, minimè coactum: sed vltro se ad certamen exhibuisse. Salvatoris exemplum secutum, qui cum per atram noctem, minime videretur, se Iudæis manifestavit. Omnium igitur oculos statim in se conuertit. Erat enim aspectu horridus, & quod montana diu incoluerat, squalenti capillo, barba promissa, veste obsita, corpore toto aridus, pera præcinctus, baculo innixus. Quæ sanè omnia horrorem quendam, vulgo aspicienti incutiebant: simul & eum illustrem magnoperè reddebant. Vbi autem, quis esset, cognitus fuit, gentiliū simul & Christianorum clamor est ortus; his quidem ob gaudium sui commilitonis exultantibus: illis verò, qui repugnant veritati, iudicis animum ad eius cædem accendentibus.

Habitus eius.

Igitur clamor atque tumultus omnia complebat, equos, currus, aurigas iam despiciebant. Frustrà rotarum stridor aërem verberabat, nullus aliud quàm Gordiū videre malebat: nullus quam Gordiū verba sonantem audire studebat. Totum denique theatrum murmure, more venti per aëra sonantis, perstrepebat, & equorum cursum superabat. Vbi verò per præconem silentium imperatum, conticuere buccinæ, sopitæ fistulæ, varia musicorum instrumenta siluerunt, solus aspiciatur Gordius, solus audiebatur. Hinc ad Præsidis tribunal, qui tùm in eodem loco sedebat, certamenque instituebat, confestim adductus, & ab eo quisnam, aut cuius esset interrogatus, & patriam & generis & dignitatis locum, quem tenuerat: præterea causam fugæ, ac reditus pariter enarrauit. Reuersus sum, inquit, palàm ostendens, quod tua edicta nihil omninò curo: sed Iesum Christum spem meam, meumque præsidium proficor.

Sistitur tribunali.

Præclara vox martyris, & animi magnitudo.

teor cumque acceperim te reliquos homines crudelitate superare, hoc sane tempus, explendo meo voto maxime idoneum sumpsi.

Dixit ei mi-
natur præ-
fcs.

His sane verbis, velut ignis ira præfidis accensa, & quicquid in eo furoris erat, in hunc subito conuertens: Præfido sint, inquit, lictores, flagella, plumbata, corpus rotis scindatur, in equulio suspendatur, omne tormentorum genus excogitur. Feroces adfint feræ, igni tradatur, gladio feratur, in altum barathrum deijciatur. Ad hæc martyr; Damnum me facere profecto videor, si sæpius varijsque modis extinguere, variaque pro Christo pati supplicia nequeo. Quem ut in se confirmaret animum, in cælum oculos tollens, sacra psalmodum carmina decantabat. Dominus mihi adiutor non timebo quid faciat mihi homo. Et rursus: Non timebo mala quonia tu mecum es & alia istis germana. Tantumque absuit, ut intentatas horreret pœnas, ut eas vltro in se prouocaret, supplicijque moras vehementer increparet. Quid, inquit, tardatis? Quid statis? Corripite corpus, membra frustratim cedantur. Nolite mihi beatam spem inuidere. Quanto enim plus mihi tormentorum accesserit, tanto plus referam præmiorum. Res enim in hac vita aduersæ, nobis apud Deum perpetuam pariunt voluptatem. Si vulnera mille ac cicatrices patimur, in resurrectione splendido induemur amictu. Pro contumelia atque ignominia, palmas coronasque assequemur. Pro vinculis & carcere, per ampla paradysi spatia læti vagabimur. Pro accusatione demum atque iniqua condemnatione, gloriam ex Deo & angelis referemus. Minæ vestræ semina mihi sunt diuina: vnde immortalitatem, perpetuaque gaudia metam.

Contemnit
præfidis mi-
nas.

Aduersitatis
emolumentum.

Cum

Cum verò seueritate, vir beatus à fidei constantia auerti non posset, alia dum via, præses est aggressus. Illecebris & omni lenitate contaminare conatus est: cum præsertim diabolus hac vi soleat arte, vt timidos metu perterreat, fortes leniat, atque palpet. Quod imitatus præses, vbi illum rebus terribilibus non flexit, dolis circumuenire quærebat. Quamobrem magna se daturum spondebat, locum inter milites illustrem, facultates, opes, quidquid deniq; animus cuperet. At ille nec sic quidem victus, præsidis insaniam ridebat: qui compensare dignum aliquid, æternis sedibus existimaret.

Impius ille tunc, laxatis iræ habenis, ensẽ vagina nudauit, lictorem contra astare iussit, & manu & lingua nefanda, ad viri damnationem se accinxit. Ad tribunal omnis theatri multitudo conuenit: reliquus verò populus, qui adhuc in vrbe fuerat prorumpens ad hoc nouum properauit spectaculum, quod & angeli & homines verebantur, dæmones verò perhorrebant. Quid plura? Concurrentibus eò cunctis, vrbs penè vacua facta est, fluminis instar, tota incolarum multitudine extra urbem ad locum martyrij confluenta. In tanto itaque ciuitatis concursu, beatum Gordium, alteram vitam iam iam per mortem corporis, spectantem atque tenentem, necessariorum amicorumque turba circumstibat, amplectebantur, oscula dabant; demùm fientes adhortabantur, ne sese in ardentis flammæ conijceret: ne florem perderet iuuentutis, aut æthereas auras, solisq; dulce iubar relinqueret. Nonnulli quando à fide eum auertere omnino non poterant Christum tantum corde si cuperet retinere, ore negare suadebant. Non enim

Quem supplicij non potuit, blasphemis subuertere conatur.

Improbum
& stultum
consilium.

enim Deum verba, sed loquentis animum inspi-
cere.

At ille tanquam cautes immota maris, exagi-
tantibus fluctibus, nulla vi, nulloque verborum
impulso quassatus, in cœpto proposito inexora-
bilis permanfit. Cumque mentis acie huc illic
circumcursantem diabolum, & eius impulsu
arte hinc lachrymas oriri, inde vim eloquentia
suadendi que copiam subministrari animadu-
teret, illud Domini verbum fleatibus ait: Nolite
flere super me, sed flete super Dei inimicos, qui in
Christianos hostili animo grassantur. Ipsos, in-
quam, flete, qui ignem nobis parant: sibi met ge-
hennæ incendia, iramque in die iræ thesaurizan-
tes. Meum sollicitare aut emollire animum desi-
nite. Ego enim pro nomine Domini Iesu Christi,
mille pericula milleque mortes, si opus foret, ad-
ire sum paratus. Alijs verò qui Christum ore ne-
gare adhortabantur, respondit; lingua quidem,
quam Christi gratia retineo, adduci non possum,
vt suum neget auctorem. Corde namque credi-
mus ad iustitiam, ore verò confitemur ad salu-
tem. Negem ego Deum meum, in cuius cultu sum
educatus? Nonne cælum, sol & astra omnia, Ju-
men mihi clauderent suum? Credam profectò,
humum quam pedibus tero, mihi ruituram. No-
lite errare, Deus nequaquam irrideri potest. Ex o-
re nostro nos iudicat. Ex nostris, inquam, verbis
nos seruat & damnat. Nonne tremendam Domi-
ni sententiam audistis: Qui me negabit coram
hominibus, negabo & ego eum coram patre meo
qui in cælis est? Mihi consulitis vt Deum nōsse dis-
simulem? Quamobrem? vt vitam porrogem, mor-
tem differam? dies adijciam? At supernæ vitæ lon-
gæuos perdā annos: An vt corporis cruciatus ef-
fugiam?

Rom. 10.

Galat. 6.
Luc. 19.
Matth. 12.
Matth. 10.

fugiam? At sic non videbo bona iustorum. Nam iri perditum dedita opera, & fraude ac dolo sævas tartari pœnas mercari, manifesta insania est. Vobis igitur consulo, si malè sapitis: sapientiam ac veritatem discite. Si verò dissimulatis, temporiq; obsequimini: vos hortor rogoq; relicto mendacio vera loquimini, dicite quoniam Dominus noster Iesus Christus in gloria est Dei Patris. Nam hanc vocem emittet lingua quando in nomine Iesu omne genu flectetur, cœlestium, terrestrium, & infernorum. Omnes profectò morti sumus obnoxij, sed non omnes inclytam martyrij palmam fortiuntur. Non igitur naturalem vitæ cursum præstolemur; mundana funera, supremas nostrorum lachrymas despiciamus: cœlestem gloriam, violenta immaturaq; morte præueniamus. Velociter ex hac vita quæ potius est interitus, longus dicenda, breui quidem labore ad vitam veram commigremus. Quid miseri supremum ætatis finem, inutilem, sterilem, infructuosum, stultum, vanum, hominibus pariter & brutis communem expectatis? Quicumque enim nati sunt, aut senio tabescunt, aut ægritudine corporis resoluuntur, aut violento, improuisoque casu aliquo concidunt. Sit pro necessitate voluntas. Quanquàm etiam si sempiterna essent terrena ista, nihilominus sic quoque pro cœlestibus commutanda essent. Verum quoniam fluxæ fragilesque sunt, & illorū comparatione magnoperè indignæ, quis furor in his inuigilare, & illorum studio spem illam beatam credentibus repositam negligere?

Hæc vbi dixit Christi miles, crucis se signo communiuit, & animi magna constantia, vultu intrepido, colore nusquam mutato, ad supplicium hilaris contendit; vbi tantam cordis præ se fe-

F rebat

Philipp. 2.

Exhortatio
ad martyriū

Crucis signum
se munuit.

82 VITA S. RIGOBERTI

rebat alacritatem, vt non licitorum, sed angelorum se manibus comittere videretur: qui subito post interitum, sublimem eum in caelum deferrent. Ad haec tantus illius populi clamor ac tumultus est factus, vt vel tonante caelo nunquam milis sit auditus. Hoc igitur huius preclari martyris certamen fuit. Hoc hodierna dies spectaculum videtur quod proculdubio tale est, vt nec temporis diuturnitas vnquam abolere, nec longae consuetudinis fastidium tollere, nec aliud quippiam quamuis magnum exsuperare valeat.

VITA S. RIGOBERTI, RHEMORVM

Vide C. Bar.
Not. in marty.
tyr. Rom.
Item Tom.
9. Annal.

Archiepiscopi, ex ea qua est apud Surium fide dignum
Excessit ex humanis, circa annum salutis 793.
Ponitur verò vigesimus octauus eius seculi
dis episcopus.

4. Januarij.
Genus eius.

RIGOBERTVS spectabili prosapia, in regione qua Ribiariorum vocant, patre Constantino, matre Franca ortus, a primis aetatis initijs, totum se caelestium disciplinarum studijs mancipauit, eosque in virtutum omnium exercitatione progressus fecit: vt omnium iudicium pontificia dignitate dignissimus haberetur. Hoc igitur honori, & aetate & eruditione maturus, et uino magis quam humano fauore, Reolo magnorum virtutum viro, & vt quidam aiunt, sanguine ei propinquitate coniuncto, in pontificatu successit. Quem tanta virtutis opinione statim administravit, vt non minus a malis quam bonis omnibus diligeretur. Bonos enim ita in pietatis studiis salutaribus admonitionibus fouebat, vt peccatis, si caderent, acriter minaretur; lapsos autem paterna cura & studio a prauitate ad virtutem

Episcopus factus vt se gesserit.